

la tribuna | JOSEP GIFREU, Catedràtic de comunicació

Primera llei del cinema català

Continua sent necessària com fa trenta anys però és més oportuna que mai

L' anunci de la primera llei del cinema català no ha deixat ningú indiferent. Per fi, un conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha gosat de fer entrar en l'agenda de prioritats del govern la incorporació solemne del setè art en la cultura catalana. És molt tard, però la meua enhorabona al conseller Tresserras i al segon govern tripartit. Era –és– una de les grans assignatures pendents de la normalització de la cultura catalana després de més de cent anys de l'invent dels Lumière, Edison i companyia.

Ara, la llei del cinema continua sent necessària com fa trenta anys, però és més oportuna que mai. És oportuna perquè resulta tan evident la capacitat de producció, la creativitat i la projecció del nostre cinema, que tots els sectors de la producció i comercialització reclamen amb raó polítiques coherents i ambicioses. Produccions catalanes o amb forta participació catalana com, per exemple, *Vicky Cristina Barcelona*, *Camino*, *El truco del manco*, *Bucarest*, *la memòria perduda* o *La teta asustada*, acaben d'obtenir reconeixements al Oscar, als Goya o a la Berlinale. Els recents premis Gaudí de la flamant Acadèmia Catalana de Cinema vindiquen l'autoestima d'un cinema propi sovint menyspreat. I en termes quantitius, la producció audiovisual catalana se situa als llocs alts d'Europa: el 2007 va produir 29 llargmetratges amb capital totalment català (dels 70 participats), 30 telefilms i 40 documentals per a televisió.

La llei és oportuna i necessària per

intervenir d'una vegada en la vergonyosa imposició doblement colonial que les *majors*, amb la vènia de l'Estat espanyol –primer, amb Franco, després, amb l'aquiescència dels governs democràtics–, han naturalitzat durant setanta anys. Les *majors* de Hollywood han obligat al doblatge únic al mercat de l'Estat i la llengua del doblatge era, «naturalment», l'única oficial a l'Estat espanyol. Hem plorat i rigut durant setanta anys amb el Micky Mouse i amb els protagonistes de *Lo que el viento se llevó* en castellà. La genealogia del nostre gust cinematogràfic es forma en la matriu de la mirada americana i de la cadència castellana. Només gràcies a TV3 s'ha pogut

“ Consens, raó moral i capacitat sancionadora són asos que poden obligar les «majors» a negociar

reparar en part –a la petita pantalla, no pas a la sala fosca– la perversa recepció imposada del cinema internacional. La llei empenirà per primer cop la protecció dels drets elementals dels catalans com a espectadors, fins ara ignorats olímpicament en la distribució i exhibició.

El plantejament de la nova llei, segons les bases consultables al web del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, no sols pretén recuperar el temps perdut, sinó també definir un nou model de regulació de les activitats cinematogràfiques per a comunitats culturals mitjanes amb llengua pròpia. Les bases de la llei aborden el conjunt dels problemes dels sectors implicats (producció i creació, distri-

bució i exhibició, formació i preservació del patrimoni, promoció i projecció internacional) i proposen polítiques i mesures de caràcter nacional, mirant a l'interès comú de la ciutadania i dels sectors interessats. Les propostes en cada gran subsector parteixen d'anàlisis acurades de les dades existents i avancen iniciatives innovadores, que poden oferir un model a seguir en altres comunitats (de l'Estat o d'Europa).

Considero que hi ha cinc línies a destacar. Primer, la proposta d'un Acord Estratègic per al Foment de l'Activitat Cinematogràfica, que el govern obligaria a signar entre la CCMA, l'ICIC i l'ICF, de cara a la coordinació i planificació de recursos i projectes. Segon, la creació d'una xarxa pública de sales i la creació de l'impost sobre el doblatge, per tal de potenciar l'exhibició del cinema fet a Catalunya. Tercer, en el cas del cinema internacional doblat, l'obligació de distribuir còpies en català i en castellà en una proporció del cinquanta per cent. Quart, l'impuls a la distribució de la versió original subtítulada, amb subtítols disponibles en català i en castellà. I finalment, l'especial atenció a les necessitats emergents de producció per als nous canals de distribució (internet, telefonia, videojocs i altres).

Aquesta primera llei del cinema català suscitarà, com ja s'ha vist, campanyes d'oposició per parts dels distribuïdors i de sectors polítics espanyolistes. Però, a diferència del projecte de decret de doblatge del govern Pujol de 1999, la llei pot aconseguir –ha d'aconseguir– un ampli consens del Parlament. Consens, raó moral i capacitat sancionadora, són asos que poden obligar les majors a negociar les noves clàusules del contracte.